

Urychlí koronavirová epidemie snižování počtu přechodných pěstounů?

Pomůže novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí?

Pěstounská péče na přechodnou dobu (PPPD) poskytuje alternativu pro děti v nouzi k umístění do kojeneckého ústavu či dětského domova. Ačkoliv benefity pobytu dětí v PPPD prokázaly mnohé odborné studie, České republice se dlouhodobě nedaří pro tuto náročnou profesi nastavit adekvátní podmínky. Pěstounů na přechodnou dobu ubývá, ukazuje výzkum. Epidemie koronaviru bohužel tento trend pouze posiluje, protože prohlubuje problémy, s nimiž se náhradní rodiny potýkají delší dobu – např. nedostatečná finanční podpora, malá spolupráce úřadů a soudů a celková psychická náročnost.

Počet pěstounů na přechodnou dobu (PPPD) v posledních letech klesá a bez úpravy podmínek pro výkon této profese se množství pěstounů bude i nadále snižovat. Z průzkumu Dobré rodiny vyplynulo, že téměř polovina nyní aktivních pěstounů uvažuje o ukončení či přerušení výkonu pěstounské péče na přechodnou dobu (PPPD).

Jako hlavní důvod, proč pěstouni o ukončení uvažují, jsou nejčastěji uváděny finanční obtíže nebo **nedostatečné finanční ohodnocení, jak odpovědělo 48,8 % pěstounů.** „Epidemie koronaviru tento stav bohužel zhoršuje. Rodiny více než kdy dříve řeší, zda to ještě utáhnou. Pokud v této složité době vypadne nějaký další příjem rodiny (např. druhý z partnerů přijde o práci), začne být poskytování přechodného pěstounství pro rodinu neudržitelné z finančních důvodů. Odměna pěstouna se nezvýšila od roku 2014, kdy medián mezd činil 22 847. Dnes je medián v ČR 29 123 Kč, ale pěstoun na přechodnou dobu nadále dostává 20 000 Kč hrubého,“ upřesňuje metodička Dobré rodiny a dlouholetá pěstounka na přechodnou dobu Alžběta Hlášková.

V tomto ohledu by velmi pomohla **plánovaná novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí**, která finance pro pěstouny měla navyšovat. Bohužel i ta v důsledku koronavirové krize zůstává nedořešená.

Vysoké procento respondentů, **40 %, zvolilo jako důvod ukončení PPPD také psychickou náročnost profese.** V době koronaviru je tlak ještě vyšší. Kromě dřívějších obav z toho, že se situace dítěte a jeho přechod do finální rodiny nevyřeší včas, se přidávají i další faktory. Zpomaluje se práce soudů, které rozhodují o situaci dítěte, zbrzdily se procesy na straně některých OSPODů, to vše má za důsledek prodlužování pobytu dítěte v přechodné pěstounské péči.

„Pěstoun PPPD by měl pečovat o svěřené dítě maximálně 1 rok, během této doby se pro něj hledá konečná rodina, což je v kompetenci OSPODU a soudu. Ti ale nyní často nejednají aktivně a pěstoun tak musí brát situaci více do svých rukou. Namísto péče o dítě tak zjišťuje, hledá, řeší... Bohužel i péče je v této době kvůli sociální izolaci mnohem náročnější,“ vysvětluje Alžběta Hlášková.

Z důvodu opatření proti koronaviru přestaly zvát soudy přechodné pěstouny k soudním jednáním o svěřených dětech, ti tak ztrácejí možnost sledovat vývoj případu a nemohou reagovat na konkrétní nejasnosti v příběhu dítěte. „Prodlužování lhůt se objevilo už na jaře, kdy soud posunul jednání o měsíce. Teď se teprve vrací k případům z jara a lhůty se dále natahují,“ dodává Alžběta Hlášková.

Co respondentům naopak pomáhá ve výkonu jejich profese je vědomí smysluplnosti jejich práce (ve chvílích, kdy opravdu vede k pozitivnímu vyřešení příběhu dítěte), opora rodiny, ale také doprovodné organizace. Bohužel i tyto faktory jsou v současné chvíli omezené, tak, jak v celé společnosti dochází ke snižování sociálních kontaktů.

Vývoj počtu pěstounů nejprve v roce 2013, kdy vstoupila v účinnost novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí, stoupal, ale od roku 2016 končí více přechodných pěstounů, než dříve, a nových už tolik nepřibývá. **V roce 2017 bylo přechodných pěstounů nejvíce a od té doby se počty snižují.**

„To jsou dost alarmující čísla. Pokud by měla Česká republika dostát svým závazkům ohledně omezení umisťování dětí do ústavních zařízení, pak by mělo dojít ke změnám, které by umožnily větší rozvoj náhradní rodinné péče,“ komentuje Alžběta Hlásková.